

**REDOGÖRELSE FÖR PÅLKOMMISSIONENS VERKSAMHET
VERKSAMHETSÅRET 2024**

INNEHÅLL

- 1. INLEDNING**
- 2. STYRELSENS SAMMANSÄTTNING**
- 3. STYRELSENS VERKSAMHET**
- 4. PROJEKTVERKSAMHET**
- 5. INFORMATION**
- 6. EKONOMI**

1. Inledning

Pålkommisionen är en fristående ideell förening där samtliga kategorier inom branschen sedan 60 år tillbaka är representerade (entreprenörer, leverantörer, konsulter, myndigheter, beställare, forskningsinstitut och högskolor). Pålkommisionen utgör därmed en unik företeelse utan direkt motsvarighet i omvärlden. Pålkommisionen har under verksamhetsåret 2024 haft 45 medlemsföretag och/eller – organisationer.

Pålkommisionens uppgift är, enligt stadgarna, att bedriva forsknings-, utvecklings- och utredningsverksamhet i frågor rörande pålgrundläggning och stödkonstruktioner, i huvudsak installerade i jord. Pålkommisionen ska även bidra till att sprida information inom dessa teknikområden.

Pålkommisionens verksamhet omsätter ca 3 Mkr per år. Verksamheten kan delas upp i följande delar:

- Initiera, prioritera och genomföra forsknings- och utvecklingsprojekt
- Medverka till en branschgemensam syn på tekniska frågor
- Representera svensk pålningsteknik i svenska och internationella organ som arbetar med standardiseringsfrågor
- Följa upp, utvärdera och implementera ny kunskap
- Sprida kunskap och erfarenhet vidare.

Ett branschgemensamt synsätt är värdefullt utifrån flera aspekter, exempelvis att det:

- Främjar sund konkurrens inom pålningsområdet vilket i sin tur leder till en god utveckling av metoder
- Bidrar till att upprätthålla en allmänt accepterad kvalitetsnivå inom branschen
- Ger stora möjligheter till påverkan på den europeiska standardiseringen av metoder och produkter.

Föreliggande verksamhetsberättelse avser verksamhetsåret 2024.

2. Styrelsens sammansättning

Pålkommisionens styrelse har bestått av följande nio ledamöter:

Olle Båtelsson Trafikverket (invalid 2014), Mattias Grävare Pålanalys (2016), Peter Alheid Hercules (2016), Tanja Bojovic ELU (2016), Mariana Bohman Säaf Scandia Steel (2018), Victor Karlovskis Soiltech (2020), Thomas Thorefeldt Veidekke (2020), Victor Gillholm Skanska (2024) och Jesper Nordén WSP (2024).

Sussie Bierbum Branschkansliet och Fanny Tran Omnex har varit adjungerade ledamöter.

Olle Båtelsson har varit ordförande, Tanja Bojovic vice ordförande, Mariana Bohman Säaf kassör och Mattias Grävare sekreterare.

3. Styrelsens verksamhet

Styrelsen har sedan föregående föreningsstämma haft 6 protokollförda sammanträden. Möte nr 380, 381 och 382 har hållits före föreningsstämman, dock under år 2024, varför även de ingår i föreliggande verksamhetsberättelse.

Möte nr	Mötesdatum	Typ av möte
380	2024-01-17	On-line-möte (Teams)
381	2024-02-22	On-line-möte (Teams)
382	2024-03-21	Fysiskt möte (på iOffice, Drottningg. 33 Stockholm)
383	2024-04-29	Konstituerande styrelsemöte (Teams)
384	2024-04-29	On-line-möte (Teams)
385	2024-06-18	On-line-möte (Teams)
386	2024-08-29	On-line-möte (Teams)
387	2024-10-01	Hybrid möte: Fysiskt (iOffice Sthlm)/Teams
388	2024-11-19	On-line-möte (Teams)

Föreningsstämma har ägt rum på iOffice, Drottninggatan 33 i Stockholm 2024-03-21 13 personer har deltagit på mötet.

Valkommittén har bestått av Leena Haabma Hintze Svensk Grundläggning, Per Friberg WSP, Pia Larch Skanska och Fredrik Beyer GMT. Per Friberg har varit sammankallande.

Revisorer har varit Håkan Fjelner, Finnhammars Revisionsbyrå, som auktoriserad revisor och Håkan Karlsson, Skanska som medlemsrevisor.

Branschkansliet Service AB (BRASAB) i Stockholm har skött Pålkommisionens administration. Kontaktperson har varit Sussie Bierbum.
Ekonomisk hantering och redovisning har skötts av Zenit Redovisning.

4. Projektverksamhet

Projektverksamheten har bedrivits under ledning av styrelsen och sekretariatet, som handlagt löpande ärenden, korrespondens, remisser, projektplanering, hantering av kommissionens rapporter, organisation av möten samt ekonomiadministration.

Sekretariatet har bland annat under året varit engagerat i följande:

- Framtagning av pålstatistik för kalenderåret 2023, publicerad den 14:e juni 2024 som nyhet på Pålkommisionens hemsida.
- Uppdatering av Pålkommisionens hemsida, vilket har utförts kontinuerligt.
- Framtagning av underlag till föreningsstämma.
- Pålkommisionen har startat ett konto på LinkedIn för publicering av nyheter och information om t ex kurser
- Presentationer från Påldagar är samlade i ett Påldagsarkiv som är åtkomligt från hemsidan.

Kommissionen har under året arbetat med följande uppgifter:

- Projektarbete.
- Löpande verksamhet.

Den sammanlagda upparbetningen inom arbetsgrupperna har varit god, dock har några projekt varit fortsatt vilande. Styrelsen har prioriterat och omfördelat verksamhetsårets medel mellan projekten.

Arbete med planering och genomförande har gjorts i följande projekt:

14-02 Eurokod, samverkan stål och betong

Projektet publicerade i maj Rapport 108 Samverkanspålar av stål och betong. Projektet är därmed avslutat, viss erratahantering återstår dock.

18-01 Eurokod – fas 3

Pålkommisionen har genom projektet varit delaktig i att finansiera branschens medverkan i framtagandet av avsnitt avseende pålar i den nya Eurokoden EN 1997-3. I arbetsgruppen har ingått, Gary Axelsson och Peter Alheid. Projektet avslutades under året.

18-02 Supplement 1 till Sponthandboken 2018

I maj publicerade Pålkommisionens Rapport 107 Sponthandboken, som är en genomgripande revidering av den tidigare Sponthandboken 2018. Revideringen har i huvudsak genomförts av Anders Kullingsjö. Medförfattarna Anders Ryner, Anders Fredriksson och Håkan Stille har bidragit med synpunkter.

18-03 Pålkurser

Under året har kursen *Pålprojektering* hållits vid ett tillfälle, 18-19 september i Knivsta. Kursen *Påldimensionering* har hållits vid 2 tillfällen 24-25 april i Göteborg och 4-5 december i Stockholm.

Kursen *Verifiering* genom provning har hållits vid 2 tillfällen, Göteborg 6 februari och 14 november i Stockholm.

2025-02-11

Kurserna har fått goda betyg i utvärderingarna. Kurserna har dock inte varit fulltecknade vid något tillfälle.

18-04 Spontkurser

Rapport 107 Sponthandboken är publicerad och arbete med att skapa Spontkurser har initierats under året.

19-02 Block och sten i jord

Projektet har till uppgift att utvärdera och göra en översyn av det förslag till blockhaltsbeskrivning som finns i *PKR 103 Slagna friktionspålar*. Dess omfattning styrs av ett pågående forskningsprojekt inom Trafikverket/KTH. Projektet har varit vilande. PK:s kontaktperson har varit Olle Båtelsson.

20-01 Pålhandboken

Pålhandboken som vi jobbat med under några år börjar nu så smått att ta form. Handboken kommer att få den här kapitelindelningen:

1. Introduktion och grunder
2. Underlag för projektering
3. Projektering
4. Upphandling
5. Dimensioneringsprinciper
6. Konstruktiv dimensionering
7. Geoteknisk dimensionering
8. Utförande
9. Kontroll och verifiering
10. Omgivningspåverkan
11. Riskhantering

Samtliga kapitel utom 3, 4 och 11 har under året varit på granskning/remiss och synpunkter är mottagna i arbetsgrupperna och åtgärdas/hanteras. Kapitel 3 och 4 är på granskning/remiss i skrivande stund medan kap 11 ej är påbörjat.

Arbetet leds av Gunnar Holmberg, Skanska och Björn Dehlbom, Dehlbom Geo. Peter Alheid Hercules, Stefan Aronsson Bjerking, Anders Beijer Lundberg ELU och Tanja Bojovic har varit arbetsgruppsansvariga. Mariana Sääf Bohman Scandia Steel, Tara Wood Ramböll och Olle Båtelsson har deltagit i styrgruppen.

20-02 Omgivningspåverkan vid borrhning av stag och pålar

Projektet har i huvudsak genomförts av Olle Kvick, Geoteknologi Sverige AB och Oscar Ögren, NCC Teknik. Projektarbetet har fortskridit under året, med bla en remissrunda och en uppdaterad budget för resterande arbeten på 50 tkr för år 2025 har framtagits och godkänts.

PK:s kontaktperson har varit Peter Alheid.

20-05 Fri knäckning

Projektets syfte är att ta fram en vägledande promemoria för dimensionering av pålar utan sidostöd längs hela sin längd. Under året har flera arbetsmöten genomförts med fokus på FEM-analyser samt jämförelser mellan tillgängliga analytiska beräkningsmodeller.

2025-02-11

Arbetsgruppen har utgjorts av Anna Björklund från Skanska, Jimmie Andersson från Peab och Victor Karlovskis från Solitech.

PK:s kontaktperson har varit Victor Karlovskis.

23-01 RISE Midjebildning i stålörspålar

Projektet är en medfinansiering för utveckling av en mätsond för att i fält mäta och bedöma risken för midjebildning (korrosion) på stålspålar.

PK:s kontaktperson har varit Olle Båtelsson.

24-01 Mätning av påhängslast på stålspålar

Pålkommisionen har beviljat 20 tkr årligen för understöd av mätningkostnader för ett sjuårigt (fram till 2030) SBUF-projekt Långtidsmätning av påhängslaster i stålspålar i regi av Hercules Grundläggning AB. Mätningarna utförs i optiska fibrer installerade längs pålarna med datalogger, vilken måste hyras in vid varje tillfälle (1 gång/år).

Pålkommisionens löpande verksamhet har bestått av:

16-D Arkiv

Centrum för Näringslivshistoria (CfN) har skött arkivering av PK:s publikationer och annat material.

Ett arbete pågår med att söka efter exemplar av de rapporter, meddelanden och särtryck som saknas i arkivet. Ett antal funna exemplar har digitaliserats och är nedladdningsbara från PK:s hemsida

19-A IEG 2.0 Implementeringsprojekt för revidering av Eurokod EN 1997

Pålkommisionen har deltagit i branschprojektet för att implementera den nya reviderade Eurokoden.

PK:s kontaktperson har varit Victor Karlovskis.

19-B Översättning av handlingar

Arbetet med fortsatt översättning av PK:s publikationer har varit vilande under året.

5. Information

Hemsida

Syftet med hemsidan är att kommissionens arbete ska kunna skötas och följas via hemsidan. Kommissionens sekreterare har ansvarat för hanteringen av hemsidan. Domänen är www.palkommissionen.org. Under året har hemsidan uppdaterats kontinuerligt. Härtill har en lista på tidigare publikationer i PK:s regi uppdaterats. För de publikationer som finns hos PK är ambitionen att de ska vara nedladdningsbara. För saknade publikationer har PK fortsatt bevakning av tidigare utfärdad efterlysning via hemsidan.

Publikationer

Under året har Rapport 107 Sponthandboken och Rapport 108 Samverkansspålar av stål och betong publicerats.

2025-02-11

Svensk Byggtjänst

Har administrerat försäljning av Pålkommisionsrapporter.

Svensk Grundläggning (SAFE)

Pålkommisionen har varit representerad i styrelsen genom Olle Båtelsson.

SIS TK 183

Pålkommisionens medlemskap i SIS har varit representerat genom Olle Båtelsson.

IEG 2.0

Implementeringskommissionen för europastandarder inom geoteknik är en branschgemensam ideell förening. Pålkommisionens medlemskap har representerats genom Victor Karlovskis.

Geodialogen/Knutpunkt Geo

Pålkommisionen har deltagit i Geodialogen/Knutpunkt Geo som är ett nätverk för information och samordningsfrågor inom geoteknik och grundläggning. Övriga deltagare har varit SGF, IEG 2.0 och Svensk Grundläggning.

PK har representerats av Peter Alheid och Olle Båtelsson.

Guldpålen

Guldpålen har för år 2023 tilldelats Håkan Stille och delades ut i samband med Påldag 24 den 23 maj i Göteborg. Tilldelningen har presenterats med bilder på PK:s hemsida.

Påldagen

Påldag 24 hölls den 23 maj på Lisebergsteatern i Göteborg med 345 deltagare.

PK:s kontaktperson har varit Peter Alheid.

Grundläggningsdagen (GD)

GD har ägt rum den 14:e mars. Pålkommisionen har varit representerad genom en monter i utsättningshallen.

6. Ekonomi

Balans – och resultaträkning för verksamhetsåret (2024) samt förslag till kostnadsandelar och anslag för kommande verksamhetsår (2025) har redovisats separat.